

succulenta

NEDERL.-BELGISCHE VERENIGING VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN E.A. VETPLANTEN

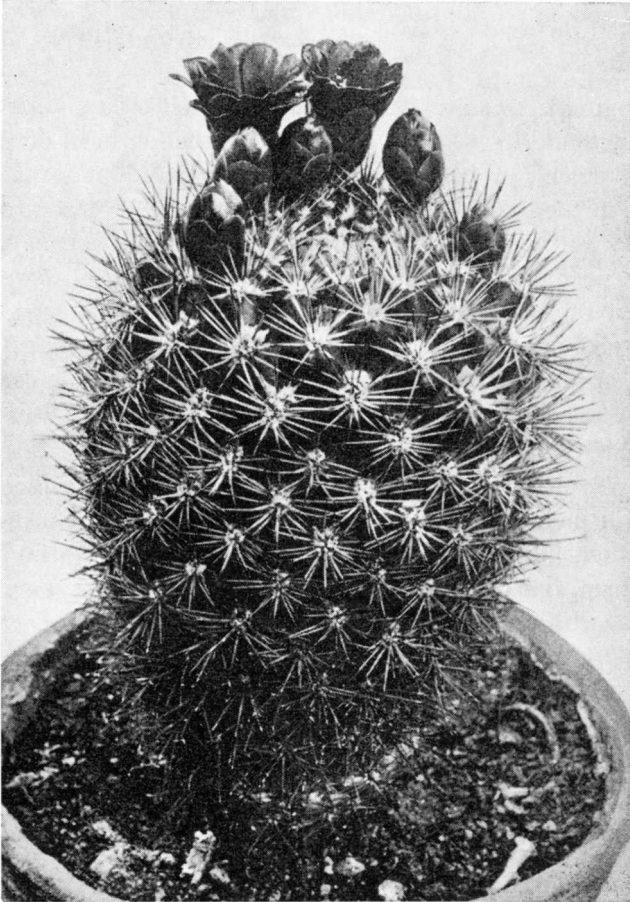

Fig. 59 — *Weingartia neocumingii* Back.
Zie artikel op pagina 115.

Van de Redactie

Wanneer dit nummer verschijnt, is de zomer al weer voorbij en ik had gehoopt er niet weer over behoeven te schrijven. Maar we zijn ongemerkt van een laat, koud voorjaar in een vroege herfst gegleden, er is nauwelijks zomerwarmte geweest en de hoeveelheid zonlicht is ver beneden normaal gebleven. Hoopten we in juni nog, dat het spoedig zou verbeteren en de invloed van het koude voorjaar beperkt zou blijven, nu reeds blijkt, dat de koude, onaangename zomer onze vetplanten veel goeds heeft onthouden.

De vollegrondsgewassen hebben reeds duidelijk de gevolgen van het koude weer getoond: terwijl de vertraging in groei en bloei door een koud voorjaar veroorzaakt in de zomer meestal weer wordt ingehaald, dit jaar is er van dit inhalen niets terecht gekomen en is de levenscyclus van vele planten in de war geraakt; de zomerbloei is zelfs vaak vertraagd. Om een voorbeeld te noemen: *Yucca flaccida* (in cultuur vaak *Y. filamentosa* genoemd) bloeit bij ons ieder jaar in juli, begin augustus liggen de bloembladen verwelkt op de grond; dit jaar ontloken de bloemen pas begin augustus en op het moment dat ik dit neerschrijf (20 augustus) staan de planten pas in volle bloei. Wat komt er terecht van het rijpen van de vruchten van zomerbloeiende planten? Hoe zal het hout afrijpen? Het zal interessant zijn na te gaan, hoe onze vetplanten zullen reageren. In onze kassen behoeft de koude nog niet zoveel invloed te hebben, het gebrek aan licht lijkt meer bepalend. Willen we van deze invloeden wat te weten komen, dan zouden vele liefhebbers hun waarnemingen moeten noteren en daarbij deze vooral niet beperken tot deze zomer. Want door slechte afrijping kan de wintersterfte groter zijn, het aantal ziekten groter en mogelijk zelfs de bloei in het volgend jaar beïnvloed worden.

Het zou goed zijn, wanneer men dit in de loop van de winter of volgend voorjaar in de afdelingsvergaderingen zou kunnen bespreken; dan kan er een verslag van gemaakt worden, zodat we ons daardoor een beeld kunnen vormen over de gevolgen van zulk een seizoen.

Red.

Voorzitter : A. F. H. BUINING, Burg. de Beaufortweg 10, Hamersveld (U.), Tel. 03496-226.
Secretaresse: Mevr. J. GRULLEMANS VAN BERGHEM, Hereweg 19, Lisse, Tel. 02530-3439.
Penningmeester : G. D. DUURSMAN, Spoorstraat 106, Leeuwarden, Postrekening no. 83 35 50.
Redacteur: B. K. BOOM, I.V.T., Postbus 16, Wageningen, Tel. 08370-3141, thuis 2146.
Redactiecommissie: C. BOMMELJE, J. C. VAN KEPPEL en H. v. d. VELDE. — Kopij moet uiterlijk de 18de van de maand in het bezit van de redacteur zijn.

De correcte naam van

Echinocactus cumingii Salm

De benaming van de plant, in cultuur algemeen bekend als *Weingartia cumingii*, is een mooi voorbeeld van de slordigheid en onbedrevenheid, waarmede vele beoefenaren van de cactus-studie met de Regels voor botanische nomenclatuur omspringen.

Er is de laatste jaren nog al wat over deze soort geschreven (als *Weingartia cumingii* o.m.) en daarbij werd dan telkens weer een z.g. definitieve naam vastgesteld. Tot in de meest recente publicatie (Hutchison, 1959) werd evenwel nog weer een verkeerde naam als de juiste aangewezen.

De reden, waarom ik nu over dit geval schrijf, is niet in de eerste plaats om de juiste naam nu weer eens te gaan vaststellen (hetgeen natuurlijk wel gebeurt), het is meer om eens aan te tonen, hoe naamverwarringen in de wereld kunnen komen en hoe hardnekkig eenmaal gemaakte fouten zich handhaven.

De plant in kwestie werd voor het eerst beschreven door SALM-DYCK (1850), die hem daarbij *Echinocactus cumingii* noemde, naar de heer CUMING, die de plant in Bolivia in 't wild gevonden had. SALM was klaarblijkelijk onkundig van het feit, dat HOPFFER reeds in 1843 een andere cactus als *Echinocactus cumingii* had beschreven, zodat daardoor de naam van SALM onwettig werd (een z.g. jongere homoniem). Jarenlang heeft men evenwel gedacht, dat met beide namen dezelfde plant werd bedoeld, zodat steeds de oudste auteursnaam werd gebruikt n.l. HOPFFER.

Later ontdekte KREUZINGER (1935), dat de planten van HOPFFER en SALM niet identiek waren en dat is voor ons zeer belangrijk, want zou hij gelijk hebben, dan zou onze plant (dus *E. cumingii* Salm) een andere naam moeten krijgen. Ik heb de oorspronkelijke beschrijvingen nog eens nagelezen, want ik had de indruk, dat de diagnose van HOPFFER (gepubliceerd in een moeilijk toegankelijk tijdschrift) niet steeds goed is bestudeerd. Maar ondanks het feit, dat veel van beide diagnoses met elkaar overeenkomt, moeten zij toch wel op 2 verschillende planten slaan. De plant van HOPFFER heeft verticaal geplaatste knobbels, 9-11 doornen, vrij grote bloemen en wat het belangrijkste is : wit-wollig behaarde vruchtbeginselschubben; de plant van SALM heeft spiraalvormig geplaatste knobbels, meer dan 18 doornen, vrij kleine bloemen en kale vruchtbeginselschubben; de plant van HOPFFER komt uit Peru, die van SALM uit Bolivia, maar beide werden door CUMING gevonden.

Welke plant HOPFFER bedoeld heeft, is niet meer na te gaan; deze schijnt verloren gegaan en nimmer weergevonden te zijn. SALM heeft evenwel onze plant nauwkeurig beschreven, zodat het wel zeker is, dat zijn naam op onze plant slaat.

BRITTON & ROSE (1922) waren de eersten, die bij de opsplitsing van het geslacht *Echinocactus* onze plant in een ander genus plaatsten en

wel in *Lobivia*, een geslacht, dat zij zelf opstelden en noemden naar het land Bolivia. Zij noemden de soort *Lobivia cumingii* (Hopff.) Br. & R. Toch waren hun motieven niet al te sterk: zij baseerden zich namelijk uitsluitend op de mededeling van SALM, dat de plant het meest overeenkwam met *Echinocactus cinnabarinus* (die nu tot *Lobivia* behoort); zij kenden de plant dus niet.

Nomenclatorisch begonnen evenwel nu de moeilijkheden, want Br. & R. beschreven de plant van SALM, maar verwezen in de naam (door middel van de z.g. haakjesauteur) naar de plant van HOPFFER, zodat hun naam een dubbelzinnig karakter kreeg. De Internationale Regels schrijven nu voor, dat in een dergelijk geval de verwijzing naar een vroegere naam altijd gaat boven de beschrijving en zo behoort de naam *Lobivia cumingii* tot *Echinocactus cumingii* Hopff. en de beschrijving tot *E. cumingii* Salm. Hieruit volgt dus, dat althans voor *Lobivia* de plant een andere naam zou moeten hebben.

De eerste, die ontdekte, dat de planten niet gelijk waren, was KREUZINGER, die hem in 1935 *Oroya cumingii* (Salm) Kreuz. noemde, een naam, die ondanks de verwijzing naar een onwettige naam, toch geldig is, omdat deze onwettige naam voorzien is van een latijnse diagnose (art. 36).

Intussen onderneemt de soort als het ware een dwaaltocht. BACKEBERG (1934) plaatst hem in *Bridgesia*, maar deze naam is niet geldig, omdat de geslachtsnaam nooit beschreven werd; in 1935 schuift BACKEBERG de soort in *Spegazzinia* en noemt hem *Sp. cumingii* (Hopff.) Back., maar WERDERMANN ontdekt in 1937, dat de naam *Spegazzinia* al bestond voor een zwammengeslacht en doopt daarom het geslacht om in *Weingartia*; hij verzuimt evenwel de soort *cumingii* hierin te plaatsen, hetgeen VAN OOSTEN in 1939 deed, die evenwel in de mening verkeerde, dat Werdermann deze combinatie reeds gemaakt had. Van Oosten noemt de plant nu: *Weingartia cumingii* (Hopff.) Werd. In 1957 wordt het geslacht nogmaals omgedoopt, n.l. door Ito, die het nu *Gymnantha* noemt. Deze naam is geheel onwettig, omdat het een overbodige naam is. Ito schrijft: *Gymnantha cumingii* (Hopff.) Ito.

Al deze auteurs maken hierbij evenwel dezelfde fout als BRITTON & ROSE deden: zij baseren de naam op *Echinocactus cumingii* Hopff., die onze plant niet is, met het gevolg, dat geen van de bovengenoemde namen voor onze soort kan worden gebruikt (met uitzondering van *Oroya cumingii* (Salm) Kreuz.).

In 1950 maakt BACKEBERG een einde aan deze toestand door de plant *Weingartia neocumingii* te noemen, daarbij de latijnse diagnose van Salm als uitgangspunt nemend.

Hiermede waren evenwel de moeilijkheden nog niet uitgeput, want in 1957 rangschikt HUTCHISON de *Weingartia*'s onder het geslacht *Gymnocalycium* en noemt onze soort *G. neocumingii* (Back.) Hutch. Dit is volkomen correct, maar in 1959 heeft HUTCHISON klaarblijkelijk spijt van zijn publicatie; hij vindt, dat hij wat voorbarig was en een fout maakte. Hij verklaart nu namelijk de naam *Lobivia cumingii* Br. & R. voor een nieuwe naam, zich daarbij beroepend op art. 72 van de Code. Hij ziet evenwel over het hoofd, dat dit artikel alleen slaat op onwettige basionymen. HUTCHISON zou gelijk gehad hebben, wanneer Br. & R. hun naam gebaseerd

zouden hebben op *Echinocactus cumingii* Salm; dit is immers een onwetige naam vanwege het feit, dat HOPFFER 7 jaar eerder dezelfde naam publiceerde voor een andere soort.

Zo is dus de soort aanduiding „*neocumingii*” de juiste, althans in verbinding met de geslachtsnamen *Weingartia* en *Gymnocalycium*. Welke van beide genusnamen men moet kiezen, is een kwestie van inzicht en van smaak; vindt men de kenmerken, die beide geslachten van elkaar onderscheiden belangrijk, dan zal men geneigd zijn beide genera naast elkaar te handhaven; acht men de onderscheidende kenmerken van geringere betekenis, dan zal men *Weingartia* als een ondergeslacht van *Gymnocalycium* kunnen beschouwen.

De namen *Weingartia neocumingii* Back. en *Gymnocalycium neocumingii* (Back.) Hutch. zijn dus beide juist.

Het komt mij voor, dat de onderscheidende kenmerken voldoende systematische waarde hebben om beide geslachten te handhaven; het zijn immers niet alleen de vegetatieve organen, waarin de geslachten verschillen; de vrucht van *Weingartia* is opvallend klein en dunwandig en bevat tamelijk weinig kleine zaden; de bloemen zijn geel tot oranje, een kleur, die bij *Gymnocalyciums* niet voorkomt en de verdorde bloem blijft vrij lang op de groeiende vrucht zitten. Het is daarom goed te verdedigen, dat wij in het vervolg deze plant *Weingartia neocumingii* Back. zullen noemen.

DONALD (Nat. Cact. & Succ. J., 13, 54–56 (1958), 14, 66–67 (1959), 15, 38 (1959), 16, 7–8 (1961)) heeft uitvoerig over dit geslacht geschreven; hij komt tot de conclusie, dat *Weingartia* een ondergroep is van *Gymnocalycium*, maar merkwaardigerwijze doet hij dit in zijn namen niet en handhaaft hij daar het genus *Weingartia*; hij maakt zelfs nog een nieuwe combinatie n.l. *Weingartia westii* (Hutch.) Donald.

Ziehier, waartoe onbedrevenheid in het toepassen van de internationale Regels voor botanische nomenclatuur kan leiden; het is beslist noodzakelijk, dat een ieder, die zich met de taxonomie van de cactussen (en natuurlijk ook van alle andere planten) bezig houdt zich ter dege op de hoogte stelt van de wijze, waarop deze Regels gehanteerd dienen te worden. Vooral bij de cactussen is er in dit opzicht onvakkundig gewerkt.

Hier volgt dan nog een overzicht van de synoniemen, waarbij moet worden opgemerkt dat bij dubbelzinnige namen (dus namen, waarbij een verkeerde diagnose staat) vermeld is, waarop deze naam slaat. Dit is aangegeven met het woordje „quoad”, hetgeen betekent: voor zover betreft.

Echinocactus cumingii Salm, Cat. Hort. Dyck., 1849, 174 (1850) niet Hopffer, Allg. Gartenz., 11, 225 (1843).

Lobivia cumingii (Hopff.) Br. & R., The Cact., 5, 59 (1922), quoad descr.

Oroya cumingii Kreuz., Syst., 39 (1935).

Spegazzinia cumingii (Hopff.) Back., Kakt. ABC, 298 (1935), quoad descr.

Weingartia cumingii (Hopff.) Werd. ex van Oosten in Succ., 21, 129 (1939), quoad descr.

Weingartia neocumingii Back. in Kakt. u. a. Sukk., 1, 2 (1950).

Gymnantha cumingii (Hopff.) Ito, Expl. Diagr., 53 (1957), quoad descr.

Gymnocalycium neocumingii (Back.) Hutch. in Cat. & Succ. J. (US), 29, 14 (1957).

Gymnocalycium cumingii (Br. & R.) Hutch. in Nat. Cact. & Succ. J., 14, 38 (1959).

SUMMARY.

Discussed is the correct name of *Echinocactus cumingii* Salm. Kreuzinger (1935) has indicated that this name is a later homonym of *E. cumingii* Hopff. (1843), which is a different plant. Many authors have overlooked this fact and they described *E. cumingii* Salm (1850) but they based their names on *E. cumingii* Hopff. (1843). So a new name had to be chosen: *Weingartia neocumingii* Back. (1950), which has been transferred to *Gymnocalycium neocumingii* (Back.) Hutch. The first mentioned name has to be adopted.

The transfer to *Gymnocalycium cumingii* (Br. & R.) Hutch. is illegitimate; Hutchison declares the name *Lobivia cumingii* Br. & R. as a new name according to art. 72 ICBN; this article however deals with illegitimate basionyms.

B.

Glottiphyllum Haw.

Het geslacht *Glottiphyllum* telt op het ogenblik 58 soorten en variëteiten (Jacobsen, Handbuch der Sukkulente Pflanzen). Hierbij dient echter opgemerkt te worden, dat bij een monografische bewerking van dit geslacht zeker zal blijken, dat verscheidene soorten slechts variëteiten zijn of geheel opgegeven zullen moeten worden. De geslachtsnaam is afgeleid van het Griekse *glotta* = tong en *phyllo* = blad. Tongblad dus, een bijzonder karakteristieke naam voor dit geslacht van ultrasucculente planten. De planten zijn vorkachtig vertakt, in het jeugd stadium symmetrisch in drieën, later meestal in meer delen verdeeld.

De bladeren van een bladpaar zijn meestal iets verschillend in lengte (anisophyllie), bij sommige soorten zijn ze bijna even breed als lang. Aan de basis zijn de bladeren soms blaasachtig opgezwollen.

Fig. 60 — *Glottiphyllum neillii*
foto: Noltec

Bij een groot deel der *Glottiphyllum*soorten staan de bladeren in twee rijen en niet kruiselings tegenover elkaar zoals bij de meeste andere Mesems (vgl. bijv. *Faucaria*).

Fig. 61 — *Glottiphyllum muri* N.E.Br. (vergr. 0,6 ×)

foto: Noltee

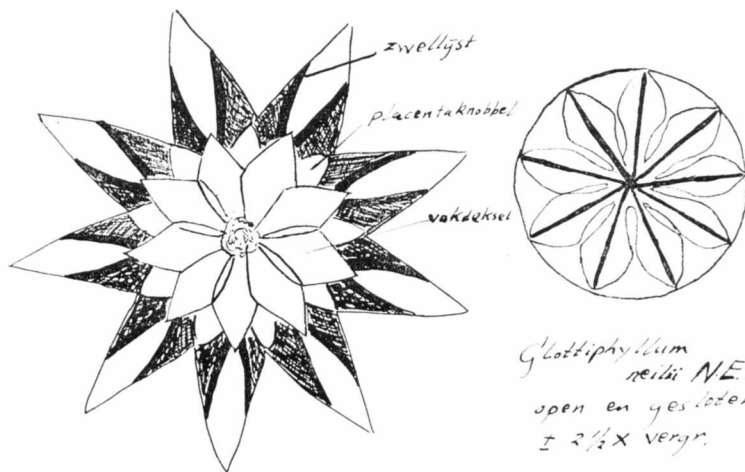

Fig. 62

Tekening: Noltee

Het merendeel der soorten heeft groene bladeren, sommige echter krijgen bij een zonnige standplaats prachtige kleuren, van rose tot paarsachtig.

De bloemen zijn zittend of kort gesteeld, vaak zeer groot (tot 10 cm), geel bij een enkele soort wit, met een fraaie zijdeglans. Enige soorten

hebben welriekende bloemen (bijv. *Gl. fragrans*). Ze verschijnen in nazomer of herfst, vaak ook vroeger.

In vele verzamelingen worden de *Glottiphyllums* zo'n beetje als onkruid beschouwd. Inderdaad zijn sommige soorten niet erg aantrekkelijk, n.l. die soorten waarvan de bladeren óf te lang óf te smal zijn. Ook de mooie soorten komen echter meestal niet tot hun recht door een verkeerde behandeling. Ik hoop daarop in het volgende artikel terug te komen.

Van de mooie *Glottiphyllum*soorten behoren enkele tot de schoonste van de gehele familie der *Ficoidaceae*. Het is dan ook niet zo verwonderlijk dat Prof. Schwantes ergens zegt: „Als ik verbannen zou worden naar het einde van de wereld en ik mocht wat dingen als vertroosting meenemen dan zouden daar zeker *Glottiphyllums* bij zijn”.

Het geslacht onderscheidt zich behalve door de karakteristieke vorm van de soorten ook door de zaaddoos van de andere geslachten der *Mesem*-familie.

De bloem der *Glottiphyllums* heeft vier kelkbladeren en 7—11 gewoonlijk uitgespreide, gevederde stempels. Dat betekent, dat de zaaddoos ook 7—11 hokken heeft (aantal stempels = aantal hokken in de zaaddoos). De hokken hebben stijve deksels en dikke, witte placenta-knobbels in de openingen tussen de deksels.

De zwellijsten zijn bruin en komen tot halverwege de klep; ze zijn soms voorzien van uitsteeksels; de kleppen hebben echter geen vleugels.

Zoals boven gezegd hoop ik in het volgende artikel u iets te vertellen over de cultuur van dit mooie geslacht.

F. K. NOLTEE.

Mijn ervaringen met „blik"-cultuur

Van verscheidene kanten geanimeerd heb ik een jaar geleden mijn planten, die ik in de kas kweek, overgeplant in blikken.

Ik heb daarvoor alle mogelijke soorten van blikken gebruikt, vanaf het kleinste melkblikje tot de grootste maat, al naar gelang de grootte van de planten.

Eerst werden de blikken van buiten geverfd om het roesten enigszins tegen te gaan en om ze er ooglijker uit te doen zien. Vervolgens werden in de bodem één of enkele gaten gemaakt, die of met potscherven of met het deksel werden bedekt.

De potgrond was gelijk aan die, welke ik vroeger ook gebruikte, mischien met dit kleine verschil, dat iets meer zand of bimskiezel werd genomen om de doorlatendheid te bevorderen. Daarop werden de planten op de gebruikelijke manier opgepot. In dit verband moet er wel op worden gewezen, dat in een blik meer grond gaat dan in een aarden pot van gelijke opening of hoogte, omdat een pot naar onderen smaller wordt.

Laten we het nu eerst over de voordelen hebben.

Zowel de zaailingen als de volwassen, bloeibare planten werden door mij zeer vroeg in het jaar (januari, februari) gepot. Spoedig vertoonden zij een goede groei en ze waren sneller geworteld dan anders. Zelfs planten, die vroeger niet aan de gang te krijgen waren, begonnen nu te groeien en

voor een deel vertoonden ze zelfs de lang verbeide knopaanleg. Ook de importen voelden zich blijkbaar heel gelukkig.

Het gieten kon drastisch worden verminderd; omdat de verdamping in de blikken veel langzamer gaat dan in aarden potten, blijft de grond veel langer vochtig. Het drenken kon natuurlijk achterwege blijven.

De groei van de meeste planten was in vergelijking met voorgaande jaren opvallend beter; enkele exemplaren werden zelfs 2 tot 3 maal zo groot, zonder daarbij hun natuurlijke habitus te verliezen.

Ook de bloei was — ondanks de niet bijzonder gunstige zomer — zeer rijk, gedeeltelijk zelfs beter dan anders. En dit was zowel bij planten op eigen wortel als bij geënte exemplaren het geval. Er werd niet meer of minder gemest dan anders.

Er zijn natuurlijk ook nadelen aan de blikjescultuur verbonden.

In de eerste plaats gaan blikken tengevolge van de voortdurende vochtigheid roesten, eerst van binnen, later ook aan de buitenkant. Daardoor wordt de binnenkant zeer ruw en treedt hetzelfde nadeel op als bij gewone potten, n.l. dat de zuigworteltjes zich vasthechten aan de binnenkant van pot of blik en bij verpotten (een bezigheid die bij goed doorgewortelde planten in blik toch al niet eenvoudig is) afbreken. We moeten er op rekenen, dat de blikken na twee jaar doorgeroest zijn.

Een ander bezwaar is, dat hoewel het gieten aanmerkelijk verminderd dient te worden, de neiging blijft bestaan meer water te geven dan nodig is. Zelfs in de zomer kan een blik best 2—3 weken zonder water, want de onderste helft is dan nog vochtig. Als men nu i.v.m. de droge oppervlakte steeds opnieuw giet, kan men gemakkelijk van het goede te veel geven.

Ondanks de eerder genoemde voordelen, beveel ik op grond van mijn ervaring het gebruik van blikken toch slechts aan als een overgangsmaatregel van de gewone aardepot naar de pot van kunststof.

Deze laatste, uit polyaethyleen of polystrol vervaardigde potten zijn volkomen glad, ze buigen niet en zijn niet poreus, zodat beschadiging van het wortelstelsel bij verpotten wordt voorkomen. Potten van kunststof zijn zeer licht in gewicht en blijven ook na langer gebruik schoon, ze behoeven dus ook niet geverfd te worden. In één woord: ze zijn vrijwel onbepert houdbaar. Dit jaar zal ik proeven met plasticpotten opzetten en de resultaten later mededelen.

Ik hoop over de blikcultuur een kleine bijdrage te hebben geleverd vooral ten behoeve van diegenen, die ook in deze richting iets willen ondernemen. Het ware te wensen, dat ook andere liefhebbers over hun ervaringen zouden schrijven.

GÜNTHER KÖNIGS, Krefeld.

Noot van de Redactie: — Inderdaad zou dit laatste zeer nuttig zijn en gaarne wil ik een ieder, die ook ervaringen opdeed, opwekken iets van zijn bevindingen op te schrijven.

Parodia cintiensis Ritter spec. nova

door FR. RITTER, Olmué, Chili

A Parodia ritteri Buin. costis pluribus (18-23), una pars altis, spinis paucis pluribus, minus rubris, centralibus juvenilibus \pm hamatis, inferioribus fortioribus, floribus sanguineis, fructibus longioribus quam latioribus, seminibus 1 mm longis granulis minoribus differt.

Plant groen, 7–10 cm dik en 15–35 cm hoog, met wit wollige top; wortels slechts iets penachtig.

Ribben 18–23, bij jonge planten in knobbels opgelost, bij oudere slechts weinig knobbelig, 3–6 mm hoog, stomp.

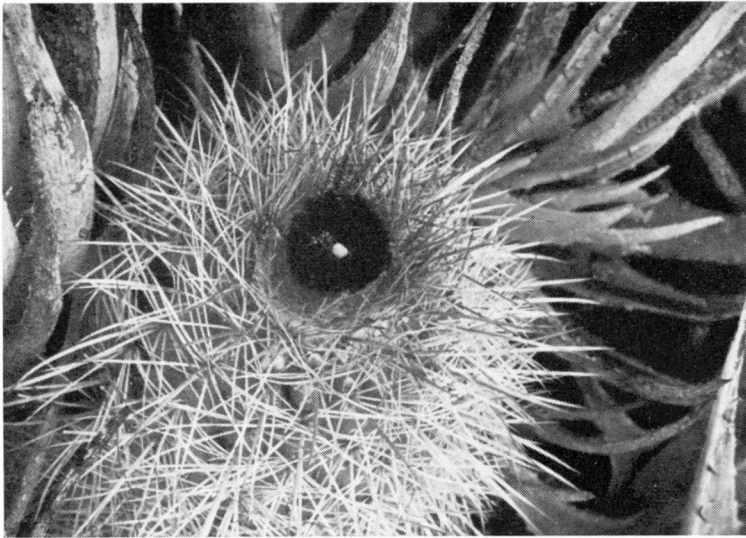

Fig. 63 — *Parodia cintiensis* Ritter spec. nova; de plant werd op de natuurlijke groeiplaats door Fr. Ritter gefotografeerd.

Areolen 3–4 mm lang, even breed, vrijwel rond, verheven, 2–4 mm van elkaar, fris wit of bruinachtig.

Dorens, randdorens 12–20, vrijwel haarfijn, buigzaam, recht of vrijwel recht, half afstaand tot vrijwel aanliggend, wit tot lichtbruin, spoedig wit wordend, als een krans rond het areool, circa $1\frac{1}{2}$ –3 cm lang, de onderste vrijwel even lang, overgaand in de middendorens, waarvan de onderste het grootst zijn, in jeugd stadium haakvormig, later slechts aan de punt iets naar beneden gebogen tot recht, iets afstaand, lichtbruin of geelachtig bruin, grijs wordend, 2–4 cm lang; boven deze middendorens nog 3 tot ca. 6 dorens meer gelijkend op de randdorens, afstaand.

Bloem $2\frac{1}{4}$ – $3\frac{1}{4}$ cm lang, reukloos; de notities werden van zes bloemen van verschillende exemplaren op de vindplaats gemaakt.

Vruchtbeginsel bleek roodachtig, met talrijke zeer kleine bleke schubjes, dicht gehuld in witte wol.

Stijl $1\frac{1}{2}$ –2 cm lang, zwavelgeel; stempels 7–10, goudgeel, 1–2 mm lang, \pm gesloten, met kleine vlokjes tot aan het kale puntje.

Nektarruimte circa 2 mm lang, cilindervormig, dicht om de stamper, honinggeel, vrijwel open.

Bloembuis trechtervormig, 11–13 mm lang, opening 9–12 mm wijd, van binnen roodachtig en buiten karmijnrood met vele kleine roodachtige schubjes en roodbruine wol in de oksels, onderaan witte wol, zeer dicht in de wol gehuld.

Meeldraden, de onderste 5–8 mm lang, \pm geel, de bovenste 7–10 mm lang, \pm karmijnrood, inplanting verdeeld over de gehele bloembuis; helmknopjes goudgeel, tegen de stamper leunend, reiken van iets onder de zoom tot halverwege de hoogte der bloemblaaden.

Bloemblaaden 10–15 mm lang, slechts weinig uitstaand, bloedrood, de smalle randen bleek geelachtig, lijn- tot iets lancetvormig, onderaan smaller, top toegespitst, buitenste bloemblaaden smaller en in de schubjes overgaand.

Vrucht meestal iets langer dan breed, 6–8 mm dik, bloedrood, bloemnerf vlak of iets naar buiten gewelfd, bijna even breed als de vrucht, met zeer smalle $\frac{1}{2}$ – $\frac{3}{4}$ mm lange, 1–2 mm van elkaar verwijderde spitse bleekgele schubjes, gehuld in dichte witte wol.

Zaad met het bijna $\frac{1}{4}$ mm lange uitstekende hilum 1 mm lang, $\frac{1}{2}$ mm breed, $\frac{1}{3}$ mm dik, zakvormig echter aan het basiseinde iets versmald; testa zwart, mat, zeer fijn knobbelig; hilum gewelfd, lang, wit.

Vindplaats Impora, provincie Zuid Cinti, departement Chuquisaca, Boliviaë.

Systeem: het nauwst verwant met *Parodia ritteri* Buin. De wezenlijke verschillen zijn: *Parodia ritteri* heeft minder ribben (15–21), deze zijn ongeveer twee maal zo hoog, enkele dorens minder en meer rood gekleurd, middendoren recht, niet langer en krachtiger dan de randdorens, bloemen roder, vrucht meestal breder dan lang, zaad iets korter en sterker knobbelig.

Holotype gedeponneerd in het herbarium van de universiteit te Utrecht.

Deze soort werd door mij in maart 1958 gevonden en heeft het veldnummer FR 85a.

Vertaling: A. F. H. BUINING.

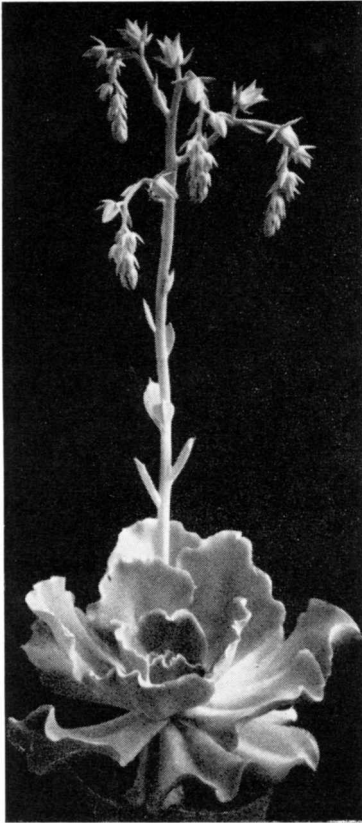

Fig. 64 — *Echeveria crenulata* ×
Echeveria metallica (ongeveer 1/5
ware grootte)

foto: Uitewaal.

Zó eenvoudig is het nu ook weer niet!

Inderdaad, gemakkelijk is het dikwijls echt niet, om de planten van onze collectie goed op naam te brengen. Al een paar keer heb ik de hierbij gaande afbeeldingen voor de dag gehaald om er een artikeltje bij te schrijven, doch telkens heb ik ze weer opgeborgen. Het is immers zo, dat men in dat geval toch wel moet weten wáár men over spreekt. Aan de hand van de mij beschikbare literatuur ben ik er echter niet helemaal precies achter kunnen komen. Uiteindelijk heb ik gemeend U de afbeeldingen niet te moeten onthouden en er toch maar het een en ander bij te vertellen.

De *Echeveria* kreeg ik van een goedgehartige Amerikaanse „pen-vriend”, dat is zeker al een jaar of tien geleden. Ik had me al eens bewonderend uitgelaten over die prachtige *Echeveria*'s met gegolfd-gekrulde, met een rood randje omzoomde bladeren, die ik op enkele van de mij toegezonden foto's had afge-

beeld gezien (zie ook Succ. '49, pag. 57). Hoewel ik feitelijk geen bijzonder gunstige standplaats voor vetplanten heb, des winters vooral namelijk te weinig licht, heeft de plant zich vrij goed ontwikkeld en vormde deze in de loop van de tijd een stam van circa 15 cm lengte, zij heeft evenwel slechts sporadisch stek gevormd. Een jaar of wat geleden is de plant van de wortel geraakt; ik heb toen de stam ingekort en de nazomer daarop zag ze er weer zo goed uit, dat ik er een kleurenfoto van maakte. De hierbij afgebeelde foto maakte ik, toen de plant voor de eerste maal bloeide; van de bloeiwijze heb ik nog een close-up.

In BERGER (1930) vinden we slechts enkele van zulke grote *Echeveria*'s met gegolfdde bladranden vermeld. De opgave, de plant te determineren, leek dus nogal eenvoudig. Zó eenvoudig was het echter niet, ik ben er zelfs niet uit kunnen komen, wat achteraf geen wonder bleek. De mogelijkheid met *Echeveria crenulata* ROSE te doen te hebben, leek me aanvankelijk vrij groot, maar deze soort heeft veel grotere bladeren, terwijl de stengelbladeren (overgangsbladeren) lang-steelvormig versmald zijn, hetgeen bij onze plant geenszins het geval is. Ook meende ik, bij het determineren, nogal dicht uit te komen bij *Echeveria gibbiflora* var. *crispata*,

ook bekend als *Echeveria metallica* var. *crispata*. De bladgrootte stemde aardig overeen, nl. 13—20 cm lang, maar ook hier klopten enkele bloemdetails weer niet, terwijl verder de bladkleur sterk afweek. Laatstgenoemde variëteit is purperachtig bronskleurig, onze plant heeft daarentegen een opmerkelijk blauwgroene kleur met metaalachtige glans.

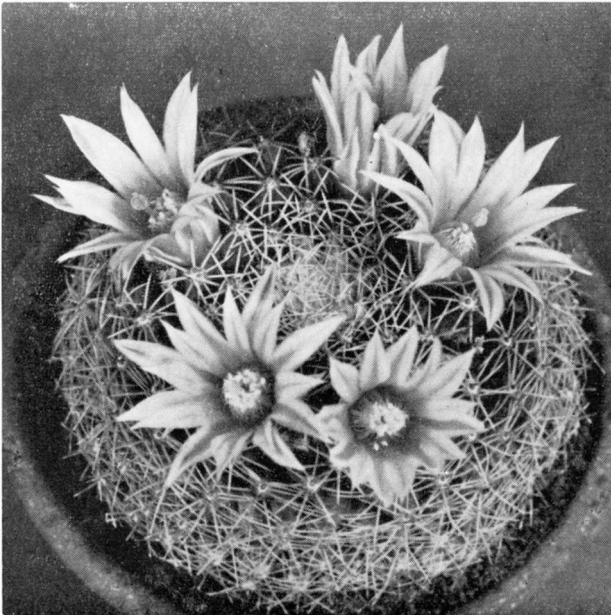
Misschien een hybride?

Tenslotte heb ik dan maar bij de bron van herkomst van de plant om inlichtingen verzocht. Ziehier het antwoord:

„Al de *Echeveria*'s, die ik heb gehad zijn hybriden tussen *Echeveria crenulata* en *Echeveria metallica*. De plant in kwestie kreeg ik van een zekere Mr. C. . . . (intussen overleden). Hij was een vriend van Mr. Butterfield, die veel werk op het gebied van *Echeveria*-kruisingen heeft verricht. Uw plant was oorspronkelijk afkomstig uit Mr. B.'s tuin en was een hybride”.

Ik heb destijds een en ander over die *Echeveria*-hybriden van Mr. Butterfield in de Amerikaanse tijdschriften gelezen. Er moeten bijzonder fraaie aanwinsten bij zijn. Bij ons ziet men *Echeveria*'s met gegolfd-gekrulde bladeren, bovendien voorzien van een rood gekleurd bladrandje in elk geval heus niet elke dag!

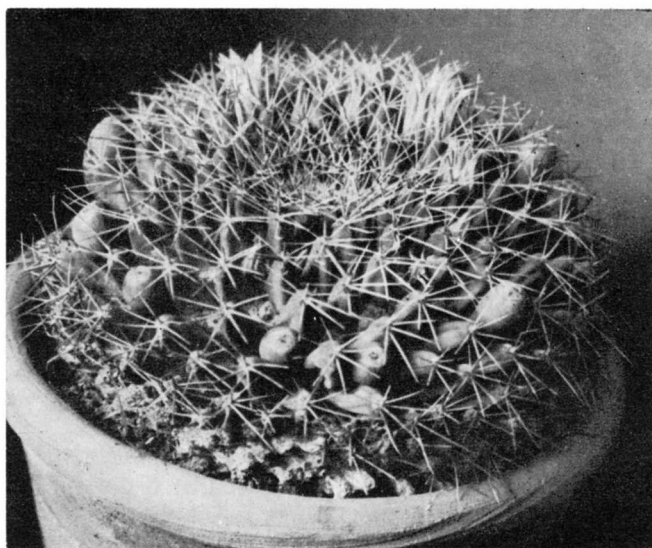
Nu plant nummer twee, de hierbij afgebeelde *Mammillaria*. Cactuskenners zullen mijn kennis van deze planten misschien niet hoog aanslaan als ik zeg ècht niet precies te weten, met welke soort we hier te doen hebben. De een zal zeggen: maar dat is toch een gewone *Mammillaria heyderi*, terwijl een ander misschien zal beweren: dat is naar alle waarschijnlijkheid *Mammillaria applanata*. Nu, zóveel wist ik er ook wel van, maar als men er hier wat bij wil vertellen, dient men zich toch wel eerst van de

Figuur 65
Mammillaria
spec. ?

foto: Uitewaal.

Figuur 66
Mammillaria
applanata Eng.

juiste naam te overtuigen, en deze even te controleren. (N.B. : zo iets laat men niet aan de redacteur over, op een afbeelding alléén kan deze maar hoogst zelden met zekerheid af gaan).

Ik heb BERGER (1929) en CRAIG (1945) bij de hand. Plantendiagnosen sommen de kenmerken veelal in eenzelfde volgorde op : vorm plantenlichaam, aantal ribben, details tuberkels, aantal middendorens, randdorens, etc., etc., om te eindigen met bloemdetails en zulke over de vrucht. Het is hier niet mijn bedoeling U via al deze fasen mee te nemen; ik wil liever kort zijn. Trouwens, al vrij spoedig na het begin blijven we steken. Plantenlichaam, tuberkels, aantal spiralen, enz., dat klopt allemaal vrij aardig. Zelfs het aantal middendorens; één, kort en stijf. Maar dan de randdorens. Voor *Mammillaria heyderi* vinden we vermeld 20–22, voor *Mammillaria applanata* 15–20, maar onze plant heeft er slechts 9, soms 10 !

Wanneer men voor het overige ietwat schikkelijk is, zou de plant met een beetje goede wil voor een der voornoemde soorten kunnen doorgaan. Waarbij ik dan toch weer tegenwerping zou moeten maken, waar het om bepaalde bloemdetails gaat; immers de crèmekleurige bloemen, de aan de voet en in het midden roserood („pinkish”) gekleurde bloemblaadjes, en de eveneens lichtelijke roserood gekleurde meeldraden wijzen duidelijk naar *Mammillaria heyderi*.

Een note in CRAIG gaf aanleiding ook eens na te slaan, wat er van *Mammillaria hemisphaerica* wordt verteld; een soort die bij BERGER overigens t u s s e n de beide hier al meer genoemde soorten i n staat. Het aantal randdorens dat voor deze soort wordt opgegeven komt met onze plant vrijwel overeen. Met enige variabiliteit rekening houdend zijn ook verschillende andere details op onze plant toepasselijk. De bloem van *M. hemisphaerica* is echter bepaaldelijk een stuk kleiner, te weten 10–15 mm, terwijl die van onze plant juist opvallend groot zijn, soms meer dan 25 mm. Tussen haakjes : van al de hier intussen genoemde soorten heeft *Mammillaria applanata* de grootste bloemen, ze komen in grootte met onze plant

overeen, wijken daarvan echter af door geheel andere kleurschakering, zoals groen gestreepte bloemblaadjes en witte meeldraden.

Summa summarum: al behoort onze hierboven afgebeelde plant vrijwel zeker tot één der bovengenoemde soorten, het is mij niettemin onmogelijk met zekerheid te zeggen, tot welke daarvan.

Enkele korte opmerkingen tot slot. De bovengenoemde soorten hebben een overlappend verspreidingsgebied. Mijn plant is een import; ik heb er al veel genoege van beleefd. In bloeiende toestand tussen *Mammillaria*'s een opvallende, fraaie verschijning; bloeit regelmatig elk jaar.

V R A A G - E N A A N B O D

Leden van *Succulenta* kunnen voor deze rubriek éénmaal per jaar gratis een opgave inzenden.

GEVRAAGD door beginnend lid: stekken en/of zaad van succulenten. Uiteraard tegen vergoeding en portokosten. Wie kan mij helpen aan plaatjes van cactussen en vetplanten? Bij voorbaat dank. H. MANDE, Dr. C. Bakkerstraat 12, Broek in Waterland.

G O O I - E N E E M L A N D

Aan de vergadering, die 7 augustus te Hilversum gehouden werd, namen in verband met de vakantie slechts 14 leden deel. Na het nieuwe lid, de heer S. van Heijnsbergen, begroet te hebben, deelde de Voorzitter mede, dat ook tijdens deze bijeenkomst het normale programma vervangen zal worden door een soort rondetafelconferentie over het hoe en waarom van het verzorgen van succulente planten.

Plaatsing, licht, bemesting en bestrijding van ziekten zijn maar enige van de punten, die in de loop van de avond de revue passeerden en, om de resultaten in nature te kunnen toetsen, werd besloten, de leden in de gelegenheid te stellen om tijdens de vergadering van 2 oktober hun mooiste planten aan alle leden te tonen.

Na de pauze en de verloting liet de heer Rubingh een aantal minder bekende *Opuntia*'s zien en gaf uitleg van hun bijzonderheden. De vergadering sloot tegen 10 uur 30.

W. H. SCHUSTER, secretaris

Pieter de Hooghlaan 2, Loosdrecht.

A F D . I J S S E L S T R E E K

Op vrijdag 5 oktober a.s. houdt de afdeling „IJsselstreek” (Gorssel) een

N I E U W E L E D E N :

G. W. Ohm, Bessemerstraat 10-II, Amsterdam-Oost.

D. J. Rook, G. J. van Heekstraat 145, Enschede.

Br. Simon, Heinzbergerweg, Roermond.

Mr. P. A. Roggen, Veurnsestraat 18, Den Haag.

S. Klijndijk, Joh. Brakensieklaan 122, Rijswijk.

A. Sikking, Spaarnestraat 32, Den Haag.

H. Kiershauer, Amsterdamseweg 155, Amstelveen.

J. M. van Beek, Stortstraat 28, Den Haag.

S. M. Elte, Voltastraat 17, Den Haag.

D. Veneman, Koekoeklaan 35, Katwijk aan de Rijn.

D. van Steensel, Hazelaarstraat 19, Monster.

G. Lammeree, Bredaseweg 228, Tilburg.

propaganda-avond waarbij de vetplant in de belangstelling gebracht zal worden. Medewerking zal verleend worden door de heer J. C. van Keppel, Wassenaar, die niet alleen zal spreken, maar ook een keur van zijn zeer fraaie dia's zal vertonen.

Als Voorzitter van de afdeling IJsselstreek beveel ik deze avond speciaal aan voor de leden van *Succulenta* woonachtig in de IJsselstreek die geen lid zijn van de afdeling.

Deze avond zal worden gehouden in onze eigen vergadergelegenheid, Elfhuursweg 27, Gorssel, aanvang 20 uur.

Belangstellenden kunnen geïntroduceerd worden door de leden van de afdeling of per telefoon 06759—1389.

G. W. PLANK,

Voorzitter.

**import
export**

Cactussen en andere Succulenten

telefoon 33 25 56
postrekening 17 24 46

F. Jansen
's-Gravenhage

Leyweg 24

FLINKE SORTERING

IMPORT - EXPORT

Cactussen en andere Vetplanten

bij **W. J. VAN KEMPEN**

Driehuizerweg 327, Brakkestein, Nijmegen. Tel. 23377, Giro 547230

D. BOUWMAN

Binnenl. Groothandel
E x p o r t

Grote sortering Cactussen en prima Vetplanten

Dijkweg 56a — NAALDWIJK — Telefoon 01740—5168

CACTUSSEN VETPLANTEN

H. VAN DONKELAAR

CACTUSKWEKERIJ — WERKENDAM — TELEFOON 430

Meer dan 1200 soorten Cactussen en andere Vetplanten
(Zondags gesloten). Vraagt onze sortimentslijst.

Fa. VAN ZANTEN & HOFLAND

In- en verkoop van Cactussen en Vetplanten

Telefoon 01740-5480

Bij geen gehoor 5051 of 5410

Correspondentie adres : GEESTWEG 848 — NAALDWIJK.

OUDE JAARGANGEN VAN SUCCULENTA

Succulenta jaargang 1952 — 6 nummers
Succulenta jaargang 1953 — 6 nummers
Succulenta jaargang 1954 — 6 nummers
Succulenta jaargang 1955 uitverkocht
Succulenta jaargang 1956 — 6 nummers
Succulenta jaargang 1957 — 12 nummers

Succulenta jaargang 1958 — 12 nummers
Succulenta jaargang 1959 — 12 nummers
Succulenta jaargang 1960 — 12 nummers
Succulenta jaargang 1961 — 12 nummers
Prijs per jaargang f. 3.00.

Aanvragen te richten aan :

Mevrouw J. Grullemans van Berghem,
Hereweg 19, Lisse — Postrek. 551220.